

Ατμοσφαιρική ρύπανση: ποιες είναι οι επιπτώσεις και οι ενέργειες της ΕΕ για τη μείωσή της;

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Η ποιότητα του αέρα επηρεάζει την υγεία όλων μας. Το Κοινοβούλιο αγωνίζεται για αυστηρότερους κανόνες για τη ρύθμιση της ρύπανσης.

Πόσο μολυσμένο αέρα αναπνέει κάποιος κατά την διάρκεια της ζωής του; Η κακή ποιότητα του αέρα μπορεί να προκαλέσει αναπνευστικές και καρδιαγγειακές παθήσεις όπως διαβήτη και καρκίνο. Όμως οι καταστροφικές επιπτώσεις του επεκτείνονται και στη βιοποικιλότητα, καθώς δηλητηριάζει τις καλλιέργειες και τα δάση, προκαλώντας σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Ως μέρος της φιλοδοξίας μηδενικής ρύπανσης στα πλαίσια της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε τον καθορισμό αυστηρότερων προτύπων ποιότητας του αέρα έως το 2035, με στόχους για τους σωματιδιακούς ρύπους.

Μάθετε τι κάνει η ΕΕ για την πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων.

EL_air_pollution_01.png

Το κόστος της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για την υγεία

Ο αέρας έχει μολυνθεί εδώ και δεκαετίες από το διοξείδιο του αζώτου, το όζον και τα σωματίδια, με υψηλότερες συγκεντρώσεις σε κατοικημένες αστικές περιοχές.

Λεπτά σωματίδια

Με διάμετρό μικρότερη από μια τρίχα, τα σωματίδια μπορούν να περάσουν στην κυκλοφορία του αίματος μέσω της αναπνοής. Μπορούν να περιλαμβάνουν οργανικές χημικές ουσίες, σκόνη, αιθάλη και μέταλλα και η χρόνια έκθεση σε αυτά μπορεί να

οδηγήσει σε αναπνευστικές και καρδιαγγειακές παθήσεις που μπορεί να αποβούν μοιραίες για ευάλωτα άτομα. Μπορεί ακόμα να προκαλέσει και καρκίνο. Το 2020, προκάλεσαν τον πρόωρο θάνατο τουλάχιστον 238.000 ανθρώπων στην ΕΕ, σύμφωνα με τον [Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος](#).

EL_air_pollution_02.png

Διοξείδιο του αζώτου

Το διοξείδιο του αζώτου είναι μια χημική ένωση που παράγεται στους κινητήρες, ιδιαίτερα στους κινητήρες ντίζελ. Η έκθεση σε αυτό μειώνει την αντίσταση στις λοιμώξεις και σχετίζεται με την αύξηση των χρόνιων αναπνευστικών παθήσεων και την

πρόωρη γήρανση των πνευμόνων. Η ρύπανση από το διοξείδιο του αζώτου προκάλεσε 49.000 πρόωρους θανάτους στην ΕΕ το 2020.

Στοιχείο του όζοντος

Η αναπνοή του όζοντος μπορεί να ερεθίσει τα μάτια, την αναπνευστική οδό και τους βλεννογόνους. Είναι ιδιαίτερα επικίνδυνο για άτομα που πάσχουν από άσθμα και μπορεί να αποβεί θανατηφόρο σε περίπτωση χρόνιων αναπνευστικών και καρδιαγγειακών παθήσεων. Το 2020, 24.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους πρόωρα στην ΕΕ λόγω έκθεσης.

Αν και η ατμοσφαιρική ρύπανση παραμένει πρόβλημα, οι πολιτικές μείωσης έχουν βελτιώσει την ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Από το 2005 έως το 2020, ο αριθμός των πρόωρων θανάτων από έκθεση στα ΑΣ2,5 μειώθηκε κατά 45% στην ΕΕ.

EL_air_pollution_03.png

Απώλεια βιοποικιλότητας

Σύμφωνα με ανάλυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, το 59% των δασών και το 6% της γεωργικής γης εκτέθηκαν σε επιβλαβή επίπεδα όζοντος στην Ευρώπη το 2020. Οι οικονομικές απώλειες, λόγω των επιπτώσεων στις αποδόσεις σιταριού, ανήλθαν σε περίπου 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ σε 35 ευρωπαϊκές χώρες, το 2019. Οι μεγαλύτερες απώλειες καταγράφηκαν στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Πολωνία και την Τουρκία.

Διαβάστε περισσότερα για τα [αίτια της απώλειας βιοποικιλότητας](#).

Πηγές ρύπανσης

Περισσότερες από τις μισές εκπομπές σωματιδίων προέρχονται από την καύση στερεών καυσίμων για θέρμανση. Ο οικιακός, ο εμπορικός και ο θεσμικός τομέας αποτελούν την κύρια πηγή σωματιδιακής ρύπανσης στην Ευρώπη.

Η γεωργία είναι επίσης σημαντικός ρυπαντής, υπεύθυνη για το 94% των εκπομπών αμμωνίας, ενώ οι οδικές μεταφορές ευθύνονται για το 37% των εκπομπών οξειδίων του αζώτου και η γεωργία για το 19%.

Όλες αυτές οι εκπομπές έχουν πτωτική τάση από το 2005, παρά τη σημαντική αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ.

Τι είναι το Σχέδιο Δράσης Μηδενικής Ρύπανσης;

Το [σχέδιο μηδενικής ρύπανσης](#) συμβάλλει στην [ατζέντα του 2030 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη](#). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η ΕΕ έχει ως [στόχο τη μείωση της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους](#) έως το 2050 σε επίπεδα που δεν είναι πλέον επιβλαβή για την υγεία και τα φυσικά οικοσυστήματα και που είναι εντός των ορίων που μπορεί να διατηρήσει ο πλανήτης. Καθορίζει μια σειρά από στόχους που θα βοηθήσουν στην επίτευξη αυτού του στόχου έως το 2030:

- μείωση των πρόωρων θανάτων από την ατμοσφαιρική ρύπανση πάνω από 55%
- μείωση των οικοσυστημάτων της ΕΕ όπου η ατμοσφαιρική ρύπανση απειλεί τη βιοποικιλότητα κατά 25%
- κοπή [πλαστικών απορριμμάτων στη θάλασσα](#) κατά 50% και [μικροπλαστικών](#) που απελευθερώνονται στο περιβάλλον κατά 30%

Αυστηρότερα για αρκετούς ατμοσφαιρικούς ρύπους

Τον Απρίλιο του 2024, [το Κοινοβούλιο ενέκρινε νέους κανόνες για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα στην ΕΕ](#). Ο νόμος θέτει αυστηρότερους στόχους για πολλούς ρύπους, συμπεριλαμβανομένων των σωματιδίων, του διοξειδίου του αζώτου, του διοξειδίου του θείου και του όζοντος, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ποιότητα του αέρα στην ΕΕ είναι λιγότερο επιβλαβής για την ανθρώπινη υγεία, τα φυσικά οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα.

Οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει επίσης να παρακολουθούν τους ρύπους που έχουν αποδειχθεί ότι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον, όπως τα εξαιρετικά λεπτά σωματίδια, ο μαύρος άνθρακας, ο υδράργυρος και η αμμωνία, όπου είναι πιθανό να εμφανιστούν υψηλές συγκεντρώσεις.

Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει τα πρότυπα της ΕΕ έως το τέλος του 2030 για να

τα ευθυγραμμίσει με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ και τα τελευταία επιστημονικά στοιχεία, εάν χρειαστεί. Οι χώρες της ΕΕ μπορούν να ζητήσουν έως και 10 χρόνια επιπλέον χρόνο για να επιτύχουν τους στόχους ποιότητας του αέρα.

Όλες οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να δημιουργήσουν οδικούς χάρτες για την ποιότητα του αέρα που θα καθορίζουν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα για την τήρηση των νέων ορίων για τους ρύπους.

Οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι πολίτες μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση εάν η υγεία τους υποφέρει λόγω παραβίασης της νομοθεσίας της ΕΕ.